

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 3Co/25/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114226176  
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8114226176.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: E. P., F.. XX.XX.XXXX, T. E. XX, XXX XX H., právne zastúpená JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, proti žalovaným: 1. Q.Á. Ž., F.. XX.XX.XXXX, T. T. XXXX/XX, H., 2. KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy a o náhradu škody, o odvolaní žalovaných v 1.a 2.rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 19.09.2019, č. k. 11C/330/2014 - 95 takto jednohlasne

### rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaní v 1. a 2.rade sú povinní zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18 000 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti žalobu zamietá.

II. Zrušuje rozsudok vo výroku II. a III. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaní v 1.rade a 2.rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 20.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v 1.rade a 2.rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.880,82 eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 25.11.2014 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

I. Žalobkyňa má voči žalovaným v 1.rade a 2.rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Vec právne posúdil podľa ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 420 ods. 1, 2, § 427 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení, podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Rozhodnutie odôvodnil zistením, že v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 5T/88/2012 bola podaná obžaloba Okresného prokurátora v Prešove zo dňa 03.08.2012, na žalovaného

v 1. rade ako obvineného, na tom skutkovom základe, že dňa 10.10.2011, viedol v klesajúcom úseku cesty na ulici J. v H. v smere k ulici A. F., osobné motorové vozidlo značky I. I L.: H., vozidlo viedol vyššou rýchlosťou ako bola dovolená a zrazil chodca D. P., manžela žalobkyne, prechádzajúceho cez cestu spoza radu zaparkovaných vozidiel z pravej strany v smere jazdy vozidla, pričom chodec utrpel zranenie, ktorému podľahol. Rozsudkom Okresného súdu Prešov, č. k. 5T 88/2012 - 742 zo dňa 10.08.2017, bol obžalovaný v 1. rade uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, za použitia § 138 písm. h) Trestného zákona, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 roky s podmieneným odkladom výkonu tohto trestu a skúšobnou dobou 3 roky a šesť mesiacov, ako aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov na 3 roky a šesť mesiacov. Uznesením Krajského súdu v Prešove, č. k. 3To 38/2017 - 785 zo dňa 13.12.2018, boli odvolania okresného prokurátora, obžalovaného a poškodenej zamietnuté a vyššie uvedený trestný rozsudok nadobudol právoplatnosť 13.12.2018. Z poisťovnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX z 30.06.2011, uzatvorenej medzi žalovaným v 1. rade ako poisťníkom a žalovanou v 2. rade ako poisťovateľom súd zistil, že medzi týmito subjektmi bolo uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Zo správy klinického psychológa H.. R. E. z 09.12.2016, súd mal za preukázané, že žalobkyňa má depresívnu náladu, máva záchvaty plaču, potrebuje pozitívne motivovať. Potrebuje pracovať, aby mala z čoho žiť, avšak vlasové prípravky vzhľadom na výkon práce kaderničky jej zhoršujú dýchanie. Z početných lekárskejších správ psychiatricky E.. S. U., v časovom období od 23.07.2012 do 24.09.2018 súd zistil, že žalobkyňa má sústavne pocit úzkosti, strachu, že sa stane niečo zlé, veľmi sa trápi, zle znáša návrat do prázdneho bytu, často plače. Pri výročí úmrtia, resp. narodenín manžela, má silnejšie úzkosti, pričom celkový zdravotný stav žalobkyne bol uzavretý ako recidivujúca depresívna porucha stredne ťažkého stupňa.

4. Žalobkyňa si v predmetnom konaní uplatnila dva nároky: prvý nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur a druhý nárok na náhradu škody titulom nákladov spojených s pohrebom. Po čiastočnom plnení zo strany žalovanej v 2. rade vo výške 1 117,18 eura, v tomto konaní žiada náhradu škody vo výške 1 880,82 eura.

5. Žalovaný v 1. rade sa v konaní bránil tým, že zodpovednosť nenesie len on ako vodič osobného motorového vozidla, ale aj nebohý, ktorý nedal pozor na idúce autá, kontakt s motorovým vozidlom bol z boku, nie spredu, teda chodec „nabúral“ do auta, nie auto do chodca. Žalovaná v 2. rade k spoluúčasti nebohého uviedla, že aj chodec musí dodržiavať predpisy cestnej premávky. Tiež poukázala na to, že pri odškodňovaní po obetiach trestných činov, bola v zákone o odškodňovaní obetí po následných trestných činoch v čase dopravnej nehody, maximálne prípustná výška pre priznanie 15 850 eur pre všetky blízke osoby. Zároveň vzniesla námietku premlčania obidvoch uplatnených nárokov a vzniesla námietku pasívnej legitímácie v konaní.

6. Z výpovede žalobkyne súd mal za preukázané, že s nebohým manželom žili spolu 30 rokov, deti nemali a žili len jeden pre druhého. Manžel bol žalobkyňi veľkou oporou, chodili spolu na dovolenky, návštevy a teraz je na všetko sama. Chýba jej, nemá sa komu zveriť, s nebohým manželom mali spoločné koničky, bol veľmi pozorný, často ju prekvapoval a v každom ohľade jej pomáhal. Po jeho smrti navštevuje psychiatra, situáciu veľmi ťažko znáša, navštevovala aj psychologičku, ktorá jej pomohla. Denne užíva lieky na depresívne stavy a musela sa presťahovať z X-izbového bytu do X-izbového bytu, aby zvládla uhrádzať náklady ako samoživiteľka. Z výpovede švagriny Q. P. súd zistil, že žalobkyňa bola pred dopravnou nehodou zábavná, spolu s nebohým manželom chodili často po výletoch, mali spolu veľmi pekný vzťah, plánovali si život na dôchodku. Preto celá udalosť bola pre žalobkyňu veľmi ťažká, musela zmeniť prostredie na bývanie, uskromniť sa a stavy úzkosti u nej pretrvávajú. Svedkyňa potvrdila, že žalobkyňa berie lieky proti depresii, v minulosti to bola veľmi aktívna, spoločensky založená žena. Svedkyňa P. M., ktorá je blízkou priateľkou žalobkyne vypovedala, že nebohý bol k žalobkyňi vždy pozorný, úctivý, kupoval jej darčeky, mal ju veľmi rád. Obidvaja boli veľmi zábavní, dokázali urobiť dobrú atmosféru, žili spoločensky. Po nehode sa žalobkyňa úplne zmenila, zhoršil sa jej zdravotný stav, začala navštevovať psychiatricku a utrpela aj finančne. Svedkyňa I. R., ktorá bola kolegyňou nebohého manžela žalobkyne potvrdila, že žalobkyňa s nebohým boli celoživotne zaľúbení, nebohý manželke z práce často telefonoval, vyznával jej svoje city a bol to taký typ človeka, ktorý, keď videl, že manželke sa páči nejaká vec alebo po niečom túži, tak sa ju snažil zabezpečiť, resp. jej vyhovieť. Dopravná nehoda sa podpísala na zdravotnom stave žalobkyne, ktorý sa zhoršuje. Aj svedkyňa O. E., kolegyňa nebohého potvrdila, že jeho prítomnosť, či už na pracovisku alebo mimo, bola obohacujúca, mal v sebe veľkú empatiu a lásku

k ľuďom. Žalobkyňa s nebohým boli prepojení, žili len jeden pre druhého, na poslednej dovolenke vo februári 2011 v O., v P. G., si obnovili manželský sľub po 30-tich rokoch.

7. Na základe takto vykonaného dokazovania súd uzavrel, že nárok žalobkyne na zaplatenie nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti a na náhradu škody je dôvodný v celom rozsahu. Žalobkyni spôsobená neodstrániteľná ujma vo sfére osobného a rodinného života, citových a sociálnych väzieb sa negatívne prejavila aj na jej zdravotnom (najmä psychickom) stave. V dôsledku nečakaného a šokujúceho úmrtia manžela, žalobkyňa bola nútená vyhľadať pomoc psychiatričky, ktorá trvá doposiaľ. Z tohto dôvodu užíva antidepresíva a psychické stavy sa u nej výrazne zhoršujú, najmä vtedy, keď sú sviatky (narodeniny, meniny), Vianoce, či výročie úmrtia manžela. K zásahu do osobnostného práva žalobkyne došlo zo strany žalovaného v 1.rade tak, že bola narušená celistvosť jej rodiny, bolo zasiahnuté do jej súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobkyne v citovej oblasti je nenapraviteľné. Žalobkyňa bola v manželstve s nebohým 30 rokov, spolu nemali deti, a preto žili len jeden pre druhého. Vzhľadom na to, že ich manželstvo bolo bezdetné, o to viac boli na seba navzájom naviazaní a spoločne trávili všetok voľný čas. Spoločne chodievali na dovolenky do Vysokých Tatier, k moru a na poznávacie zájazdy do zahraničia. Nebohý bol v okruhu známych a priateľov veľmi obľúbený, spoločne so známymi chodievali na výlety, chaty, grilovačky. Manžel žalobkyne vo veku 50 rokov ukončil vysokoškolské vzdelanie z dôvodu, aby si udržal svoje zamestnanie a po finančnej stránke tak zabezpečil rodinu do budúcnosti. Nebohý žalobkyňu často zahŕňal pozornosťou a starostlivosťou, zarobené finančné prostriedky investoval do spoločného života a domácnosti. Pre žalobkyňu veľmi rád nakupoval darčeky, a preto v dôsledku jeho úmrtia žalobkyňa stratila oporu, istotu, pozornosť, starostlivosť a lásku. Stratú milovaného človeka cíti aj po finančnej stránke, bola nútená presťahovať sa zo spoločného X-izbového do X-izbového bytu. Vo vzťahu k vnesenej námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v 2.rade, súd poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v rozsudku C 22/2012 Haasová proti Rastislavovi Petříkovi a Blanke Holingovej, kde bolo konštatované, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí, usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V prejednávanej veci je nesporným, že žalovaný v 1.rade mal v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovanou v 2.rade. Práve z tohto poistného vzťahu plynie pasívna vecná legitímácia žalovanej v 2.rade, ktorá je daná aj ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení.

8. K vznesenej námietke premlčania žalovanou v 2.rade súd uviedol, že je nedôvodná. Začiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu, je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. K dopravnej nehode - zásahu do osobnostných práv žalobkyne došlo 10.10.2011 a žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy bola podaná na súde 26.09.2014, teda vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe. Aj nárok na náhradu škody si žalobkyňa uplatnila včas, keďže už v trestnom konaní žiadala priznať náhradu škody v celkovej výške 2 998 eur (náklady na pohreb 1 663 eura, náklady na pomník 1 335 eur). Žalovaná v 2.rade žalobkyni dňa 24. 11. 2014 vyplatila sumu 1 117 eur, a preto žalobkyňa žiada priznať náhradu škody vo výške 1 880 eur s prísl. (2 998 eur - 1 117 eur).

9. Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, súd prvej inštancie vychádzal z dostupnej judikatúry v obdobných prípadoch; citoval rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 11Co/30/2012, kedy bola žalobcovi priznaná suma 30.000,- eur ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku úmrtia blízkej osoby pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 12C/385/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 6Co/111/2011, kedy bola súdom uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 23.000,- eur. Rozhodnutia súdov vychádzali zo skutkového stavu, pri ktorom došlo na diaľnici ku kolízii medzi nákladným motorovým vozidlom s cisternovým návesom a osobným vozidlom, pričom došlo k smrteľným zraneniam vodiča osobného motorového vozidla (syna žalobcu a jeho spolujazdkyne (manželky žalobcu). Ďalej poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 37C/178/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 11Co/90/2010, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určenie nemajetkovej ujmy pre žalobcov v 1.a 2.rade (rodičov nebohej) tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov nemajetkovú ujmu vo výške po 15.000,- eur. V ostatnej časti, pokiaľ išlo o nemajetkovú ujmu pre žalobcov v 3.a 4.rade (súrodencov zomrelej), rozsudok potvrdil, teda každému

bola priznaná nemajetková ujma vo výške po 2.000,- eur a Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 4Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012 zamietol dovolanie žalovaného. Taktiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20Co/183/2014, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 5C/35/2012 vo vyhovujúcom výroku, pričom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1.a 2.rade k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1.rade sumu 15.000,- eur, žalobcovi v 2.rade sumu 15.000,- eur a žalobcovi v 3.rade sumu 5.000,- eur. Žalobcovia uplatnené nároky odôvodnili tragickou smrťou - úmrtím syna žalobcov v 1.a 2.rade a brata žalobcu v 3. rade, v dôsledku dopravnej nehody.

10. Vzhľadom na vyššie uvedenú judikatúru, ako aj zohľadňujúc vzťahy v rodine nebohého, mal súd za preukázané, že osobou, ktorá trpí pri strate nebohého najviac, je pozostalá manželka. Vzťah medzi manželmi bol nesporne najbližším vzťahom dvoch ľudí, bol s ním spojený celý zostávajúci život, a preto žalobkyňa znáša stratu svojho manžela veľmi ťažko. Žalobkyňa prišla o milujúceho manžela, v dôsledku jeho smrti stratila oporu, istotu, lásku, starostlivosť, preto začala navštevovať psychiatrickú ambulanciu, preto nemožno v žiadnom prípade hovoriť u nej, čo i len o náznaku nejakej vypočítavosti, kvôli podanej žalobe. Uvedené je potrebné vnímať v širšom kontexte v tom zmysle, že žalobkyňa prišla o najbližšiu osobu a keďže z manželstva nepochádzali deti, a to je strata citlivejšia. Vo vzťahu k ustálenej výške náhrady nemajetkovej ujmy, súd poukázal na právoplatné rozsudky všeobecných súdov uvedené v odôvodnení, porovnaním, z ktorých je možné konštatovať, že priznaná suma nijako nevybočuje z rámca už v iných konaniach priznaných súm. K obrane žalovaného v 1.rade vo vzťahu k zavineniu nebohého, súd skonštatoval, že aj napriek skutočnosti, že chodec prechádzal mimo prechodu pre chodcov, je z elementárnej logiky jasné, že je to vždy vodič motorového vozidla, ktorý je vo výhodnejšej pozícii, keďže je chránený samotným motorovým vozidlom. V danom prípade žalovaný v 1.rade ako vodič nepochybne nevedel motorové vozidlo rýchlosťou predpísanou, ale vyššou rýchlosťou, čo vyplynulo aj v trestnom konaní. Na tomto mieste súd poukázal aj na zarážajúci cynizmus zo strany žalovaného v 1.rade, ktorý sa nielenže neospravedlnil žalobkyni, ako pozostalej, ale bagatelizoval dopravnú nehodu, keď pred súdom uviedol, že výpovede svedkov majú nulovú hodnotu a viac zdôrazňoval škodu, ktorá vznikla na jeho motorovom vozidle, ako škodu na zdraví; všetko vo svetle necitlivého a vulgárneho vyjadrenia aj na sociálnej sieti zanedlho po dopravnej nehode. K námietkam žalovaných vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy súd uzavrel, že smrť obete dopravnej nehody bola nepochybne nečakaná, tragická, žalobkyňou nezavinená udalosť, ktorá do jej života zasiahla a nenávratne pretrhla doterajšie väzby, čím žalobkyňa stratila možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohému manželovi. Žalobkyňa, ako aj svedkovia v konaní vypočutí podrobne popísali charakter vzťahov existujúcich medzi nimi a pozostalým. Medzi žalobkyňou a jej zosnulým manželom bezpochyby existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Porušením práva na život jedného z nich došlo k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhého.

11. K nároku žalobkyne na náhradu škody titulom nákladov spojených s pohrebom a nákladov spojených s pomníkom, ktorú náhradu škody si žalobkyňa uplatnila v trestnom konaní vo vzťahu k žalovanému v 1.rade súd uviedol, že po skončení trestného konania (rozsudok Okresného súdu Prešov, č. k. 5T/88/2012 - 742 zo dňa 10.08.2017, ktorým bola žalobkyňa ako poškodená so svojím nárokom na náhradu škody odkázaná na civilný proces, nadobudol právoplatnosť 13.12.2018), na pojednávaní konanom dňa 13.06.2019, súd za prítomnosti všetkých strán sporu procesným uznesením pripustil zmenu žaloby v zmysle podania žalobkyne zo dňa 06.05.2019 tak, že žaloba znela okrem náhrady nemajetkovej ujmy aj na náhradu škody vo výške 1.880,82 eur s príslušenstvom. Súd mal za nesporne preukázané, že žalobkyňa si už v trestnom konaní 5T/88/2012 uplatnila voči žalovanému v 1.rade aj nárok na náhradu škody spočívajúcu v celkovej výške 2.998,- eur (náklady na pohreb 1.663,- eur a náklady na pomník 1.335,- eur) a žalovaná v 2.rade dňa 24.11.2014 žalobkyni vyplatila sumu 1.117,18 eur. Z trestného spisu, s ktorým sa súd na pojednávaní oboznámil, je zrejmé, že nárok žalobkyne v tomto konaní bol preukázaný pokladničnými dokladmi (č. l. 61 až 64 spisu a č. l. 315 až 317 spisu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/88/2012), a preto súd priznal žalobkyni rozdiel medzi požadovanou a čiastočne už priznanou sumou (2.998,- eur - 1.117,18 eur), t. j. v žiadanej výške 1.880,82 eur spolu s úrokom z omeškania v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka vo výške 5,05 % ročne od 25.11.2014. Keďže k čiastočnému plneniu zo strany žalovanej v 2.rade došlo dňa 24.11.2014 nasledujúcim dňom, t. j. od 25. 11. 2014 sú žalovaní v omeškaní s plnením dlhu.

12. O trovách konania rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 CSP. Vo veci žalobkyňa mala plný úspech, preto jej súd voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

13. Žalovaný v 1.rade v podanom odvolaní navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne žiadal rozsudok zmeniť a žalobu voči nemu zamietnuť. Uviedol, že žalobkyni sa nikdy neospravedlnil a vzhľadom k výsledkom znaleckého dokazovania z trestného konania to ani nikdy neurobí, pretože by tým prevzal zodpovednosť za následok, ktorý nespôsobil. Iná vec je ľútosť. V bode 16. napadnutého rozsudku je uvedené, že žalovaný v 1.rade nevyjadril ľútosť, to však nie je pravdou, pretože ľútosť vyjadril písomne v liste, ktorý adresoval žalobkyni asi mesiac po nehode, kedy ešte nebola podaná žaloba a ľútosť vyjadril aj v úkonoch trestného konania. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/88/2012, ktorý opisuje všetky podstatné okolnosti predmetnej nehody, pri ktorej zahynul manžel žalobkyne. Trestný rozsudok na strane 6 konštatuje, zhodne so znaleckým posudkom N. W., že kolíznú situáciu spôsobil manžel žalobkyne. Konkrétne ju spôsobil tým, že porušil tri samostatné povinnosti vyplývajúce mu ako chodcovi zo zákona o cestnej premávke, keď prechádzal cez vozovku v mieste mimo prechod alebo podchod, hoci v blízkosti sa nachádzal práve podchod, čiže porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 53 ods. 1 zákona o cestnej premávke, ďalej prechádzal nie kolmo na os vozovky najkratšou cestou, ale šikmo tak, ako ho nasmeroval ústiaci chodník, čiže predĺžil si svoj pobyt na vozovke, čím porušil aj povinnosť vyplývajúcu mu z citovaného ustanovenia a napokon sa pred vstupom na vozovku nepresvedčil, či tak možno urobiť bez nebezpečenstva, čím porušil aj povinnosť vyplývajúcu mu z ods. 4 citovaného zákona, pretože vběhol na vozovku bez zastavenia spoza zaparkovaného vozidla. V napadnutom rozsudku súd konštatuje, že vodič mal povinnosť predvídať, ale nikde nie je uvedené, čo mal predvídať. Pred dopravnou nehodou odvolateľ z výhľadu vodiča vnímal iba rad stojacích vozidiel a za nimi zeleň. Nič nesignalizovalo možný výskyt chodcov, nie ešte rozbehnutých. Keďže žije na druhom konci mesta, pred dopravnou nehodou toto miesto nepoznal. Nevedel, že medzi vozidlami ústi chodník. Nebola tam žiadna značka a poklesnutý obrubník, ktorý je príznakom ústiaceho chodníka, nevidel kvôli zaparkovanému T. N Nesúhlasí s odôvodnením napadnutého rozsudku v bode 10., v ktorom je skutkový dej opísaný tak, že on zrazil chodca. Takéto tvrdenie je v priamom rozpore s výsledkami trestného dokazovania, v ktorom bolo nepochybne preukázané, že nie on nabúral do chodca, ale naopak, chodec nabúral z boka. Ak by mal zraziť chodca, tak by musel ísť s vozidlom bokom. Všetky uvedené skutočnosti dopravnej nehody boli súdu prvej inštancie známe z čítania trestného rozsudku v rámci dokazovania, ako aj z jeho vyjadrenia k žalobe a napokon aj zo záverečnej reči, pričom žalobkyňa žiadnu z uvedených okolností nespochybnila. Z napadnutého rozsudku navyiac nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vyporiadal s týmito okolnosťami. Z odôvodnenia nevyplýva, že by súd tieto okolnosti zohľadnil pri rozhodovaní o výške náhrady v prospech odvolateľa. Naopak, z porovnania judikatúry, na ktorú súd odkázal vyplýva, že uznaná náhrada vo výške 20.000,- eur nemá byť náhradou korešpondujúcou s podielom zodpovednosti žalovaného na dopravnej nehode, pri zohľadnení uvedených okolností, ale má byť náhradou za spôsobenie následku, ako keby ho bolo možné celý pričítať iba žalovanému. Ďalej z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti a príčinná súvislosť medzi nimi. Z tohto dôvodu okolnosťami dopravnej nehody sa mal súd zaoberať nielen pri rozhodovaní o výške náhrady, ale rovnako aj pri posudzovaní existencie samotného nároku na náhradu, konkrétne pri posudzovaní toho, či tieto okolnosti nepretrhli príčinnú súvislosť medzi konaním odvolateľa a vzniknutým následkom. Opisy ujmy a porušenia právnej povinnosti vyplňajú prakticky celé odôvodnenie napadnutého rozsudku, avšak nikde nie je uvedené, ako súd prvej inštancie posúdil otázku príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a smrťou manžela žalobkyne. V trestnom konaní bol odvolateľ odsúdený iba za to, že jeho vozidlo sa nachádzalo v daný čas na danom mieste, čím odvolateľ umožnil nebohému manželovi žalobkyne, aby do neho nabúral ako do prekážky. Aj preto podal proti trestnému rozsudku dovolanie na najvyšší súd.

14. Žalovaná v 2.rade v podanom odvolaní namietala, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP). Namietala premlčanie uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody titulom nákladov spojených s pohrebom. Uviedla, že v konaní preukázala, že uhradila titulom pohrebných nákladov žalobkyni sumu 1.117,18 eur, a to na základe žalobkyňou predložených dokladov - faktúry č. XXXXXXXX vo výške 512,- eur a faktúry č. XXXXXXXX vo výške 90,- eur a príjmových pokladničných dokladov preukazujúcich úhrady spolu vo

výške 1.569,24 eur. Z preukázanej úhrady 1.569,24 eur, žalovaná odpočítala sumu 79,67 eur, ktorá predstavovala štátny príspevok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na pohreb a sumu 372,39 eur, ktorá predstavovala 25 % krátenie z dôvodu spoluzavinenia poškodeného v súlade s ust. § 441 Občianskeho zákonníka. K tomu uviedla, že zavinenie poškodeného je dôvodom na zníženie rozsahu uplatneného nároku na náhradu škody aj vtedy, ak má škodu namiesto škodcu hradiť poisťovateľ. Žalovaná nebola účastníčkou trestného konania, a preto, pokiaľ boli v trestnom konaní dokladované akékoľvek ďalšie výdavky žalobkyne spojené s pohrebom, s týmto žalovaná nemala žiadnu možnosť sa oboznámiť ani namietať výšku a odôvodnenosť uplatneného nároku. Ďalej uviedla, že zákon č. 461/2003 Z. z. limitoval pre rok 2011 výšku náhrady nákladov spojených s pohrebom maximálnou paušálnu sumou 2.366,30 eur, a teda súdom priznaný doplatok spolu s úhradou, ktorú už žalovaná žalobkyňou poskytla, prevyšuje zákonom stanovenú maximálnu paušálnu sumu. Súd prvej inštancie pochybil, keď sa nevysporiadal so vznesenou námietkou premlčania predmetného nároku, keď bol žalobkyňou uplatnený nárok až písomným podaním zo dňa 06.05.2019 a námietku premlčania žalovaná vzniesla hneď na prvom pojednávaní vo veci 13.06.2019. V tejto súvislosti uviedla, že v zmysle ustálenej judikatúry dôvodne vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi (R 29/1983). Podľa žalovanej súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď priznal žalobkyňu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur. Súd prvej inštancie mal zohľadniť všetky zákonom stanovené kritériá v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, pričom vždy musia byť zisťované okolnosti tak na strane pôvodcu zásahu, ako aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napríklad, aký bol podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu, vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu. Druhým kritériom, na ktoré musí súd prihliadnuť pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sú okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (R 29/2001). Podľa názoru žalovanej súd nevzal do úvahy skutkové okolnosti tohto prípadu. Nebohý manžel žalobkyne prechádzal cez cestu mimo prechodu pre chodcov v mieste, kde pracoval a musela mu byť veľmi dobre známa dopravná situácia v danom mieste, ako aj nebezpečenstvo vyplývajúce zo zaparkovaných motorových vozidiel na nepovolenom mieste. Navyše, prechod pre chodcov bol v blízkosti inkriminovaného miesta dopravnej nehody. Súd prvej inštancie sa zamerl výlučne na zavinenie žalovaného v 1.rade, pričom z výsledkov dokazovania v trestnom konaní vyplynulo, že podiel na vzniknutej kolíznej situácii mal aj nebohý manžel žalobkyne. Na základe vyššie uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne žiadala, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu voči žalovanej v 2.rade zamietol.

15. Žalobkyňa k podaným odvolaniam, podaním dňa 12. 12. 2019 a 14. 01. 2020 uviedla, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec po právnej stránke správne posúdil. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá zákonným požiadavkám, ktoré vyplývajú z ust. § 220 ods. 2 CSP. Súd jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré nie a ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, ako vec právne posúdil. Žalovaný v 1.rade vo svojom odvolaní zotrváva na svojej argumentácii uvedenej počas konania pred súdom prvej inštancie. Vo svojom odvolaní opätovne polemizuje so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a navyše, spochybňuje aj jeho právne úvahy. Žalobkyňa sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a na doplnenie považuje za potrebné poukázať na účelové tvrdenie žalovaného v 1.rade o tom, že pred dopravnou nehodou toto miesto nepoznal. Tvrdenie žalovaného vyvracajú svedecké výpovede z trestného konania svedkov E. A. a D. E., s ktorými žalovaný tesne pred dopravnou nehodou telefonoval a práve z jeho telefonátu vyplýva jeho nepochybná znalosť miesta dopravnej nehody, a preto námietka žalovaného v 1.rade o jeho neznalosti mesta nehody je neopodstatnená. V tejto súvislosti poukázala, že Najvyšší súd SR, ktorý rozhodoval o dovolaní žalovaného v 1.rade a ktorý dovolanie odmietol konštatoval, že zo strany žalovaného v 1.rade došlo k porušeniu dôležitej povinnosti uloženej mu zákonom (uznesenie NS SR zo dňa 10. 12. 2019, sp. zn. 4TDo/54/2019). Žalovaný v 1.rade sa zásadným spôsobom vyhýba svojmu markantnému porušeniu povinností ako vodiča v zmysle zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, t. j. rýchlosť jazdy. Uvedené právoplatne potvrdil aj odvolací súd v trestnom konaní. Nepravdivým tvrdením žalovaného v 1.rade je aj skutočnosť, že ľútosť mal vyjadriť písomne v liste, ktorý adresoval žalobkyňu asi mesiac po nehode. Žalobkyňa pred súdom nič nezamlčala, k uvedenému sa vyjadřila v rámci svojho výsluchu na pojednávaní dňa 13.06.2019, v ktorom uviedla, že sa jej ospravedlnila jedine matka žalovaného v 1.rade

v tom zmysle, že jej syn nefajčí, nepije a na auto si zarobil sám. Žalobkyňa našla vo svojej schránke vhozený a nepodpísaný list od rodiny W., z obsahu ktorého bolo zrejme, že nebol napísaný žalovaným v 1.rade, ale iným členom rodiny. Za nedôvodné považuje aj odvolanie žalovanej v 2.rade, ktorá namieta premlčanie uplatneného nároku, pričom súd prvej inštancie sa v bodoch 42. až 48. odôvodnenia rozsudku dostatočne vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania. Žalobkyňa si svoj nárok na náhradu škody uplatnila v adhéznom konaní riadne a včas, pričom trestné súdy žalobkyňu odkázali so svojimi nárokmi na náhradu škody na civilný proces. S poukazom na uvedené žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej voči žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Žalovaný v 1.rade k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že táto konštatuje jeho nepochybnú znalosť miesta nehody na základe výpovede svedkov, ktorí potvrdili, že sa orientoval, kde sa nachádza parkovisko pri pyramíde a reštaurácia L.. V čase nehody žalovaný poznal iba toto miesto ako vodič a nie ako chodec, nevedel, že medzi autami ústi do cesty chodník, pretože tam nikdy predtým nevidel prechádzať chodca a ústiaci chodník sa z pohľadu vodiča nechal vidieť. Dnes je v tomto mieste vyznačený prechod pre chodcov, práve kvôli rizikovosti miesta, ale v čase nehody tam nebol.

17. K vyjadreniu žalobkyne právny zástupca žalovaného v 1.rade uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie trpí viacerými zásadnými hmotnoprávnymi, ako aj procesnoprávnymi vadami, ktoré zapríčiňujú jeho neudržateľnosť a nevyhnutne zakladajú potrebu jeho zrušenia. Rozhodnutie je vnútorne rozporné, založené na nesprávnom právnom posúdení základu nároku, ako aj procesných súvislostí, týkajúcich sa premlčania. V prejednávanvej veci súd nedodržiaval ani jednu z uvedených povinností, a teda:

- a) neurčil, ktoré skutkové tvrdenia súd medzi stranami sporné a ktoré nie,
- b) neurčil, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná,
- c) neuviedol predbežné právne posúdenie veci.

18. Z trestného spisu je zrejme, že k dopravnej nehode síce formálne došlo nedbalosťou žalovaného, no k smrti poškodeného, resp. k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobkyne došlo za takých skutkových okolností, že poškodený rovnako ako žalovaný, porušil ustanovenia zákona o cestnej premávke. V trestnom konaní bolo ustálené, že obžalovaný bol uznaný vinným z prečinu, pričom z odôvodnenia rozhodnutia v trestnom konaní, resp. z pripojeného trestného spisu sú zrejme okolnosti, za akých k následnému neoprávnenému zásahu, ktorý je predmetom posúdenia aj v tomto civilnom konaní došlo a toto je nutné v civilnom konaní zohľadniť v celistvosti, s prihliadnutím aj na skutkové okolnosti, ktoré neboli relevantné z trestnoprávneho hľadiska (pre rozhodnutie o vine), ale môžu mať význam pre účely civilného sporového konania, ktoré je samozrejme diametrálne odlišné od účelu konania o vine. Konanie o vine a adhézne konanie síce spolu súvisia, ale v podstate sú samostatnými konaniami. V tejto súvislosti je potrebné odkázať aj na samotné rozhodnutie v trestnom konaní sp. zn. 5T/88/2012, v ktorom samosudca výslovne konštatuje, že súd odkázal poškodenú s nárokom na náhradu škody na civilný súd, keďže podiel viny na tejto dopravnej nehode mal aj nebohý. V nadväznosti na uvedené je potrebné vnímať aj obsah súdnych rozhodnutí o výške náhrady nemajetkovej ujmy, resp. výške náhrady škody, ktoré boli v tomto civilnom konaní predložené. Z dôvodu právnej istoty vzniesol námietku premlčania v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/82/2019 zo dňa 28.05.2019, podľa ktorého, cit.: „Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočnú úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti.“ Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zmenil a žalobu voči žalovanému v 1.rade zamietol.

19. Žalovaná v 2.rade v replike uviedla, že nárok žalobkyne na doplatenie pohrebných nákladov je premlčaný. Žalobkyňa opakovane poukazuje na správanie žalovaného v 1.rade, spochybňuje ním prejavenu ľútosť a opakovane poukazuje na výtlačok zo sociálnej siete M., pričom z predmetného výtlačku vôbec nie je zrejme, v akom roku mal byť napísaný a zo samotného kontextu príspevku vôbec nevyplýva, že sa mal týkať práve manžela žalobkyne. Ďalej uviedla, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov je výška peňažnej náhrady predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestavuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti

vznikutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku. Súdny už ustálili, že priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou, nesmie byť prostriedkom obohacovania sa a nesmie pôsobiť na škodcu likvidačne. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že aj otázka spoluzavinenia usmrtenej osoby je podstatná pri rozhodovaní o výške uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že nebohý manžel žalobkyne prechádzal cez cestu mimo prechodu pre chodcov, čím okrem všeobecnej prevenčnej povinnosti, konal zároveň v rozpore s ust. § 53 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Podľa žalovanej v 2.rade, záver o vine žalovaného v 1.rade vyslovene v trestnom konaní, nezbavoval súd prvej inštancie povinnosti prihliadnuť aj na okolností, že ktorých došlo k porušeniu práva, a teda mal pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť aj na správanie nebohého. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na niektoré súdne rozhodnutia v obdobných veciach, v ktorých bolo uznané spoluzavinenie poškodeného. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že v napadnutom rozhodnutí absentuje dôkladné odôvodnenie v zmysle ust. § 220 ods. 3 CSP. K vznesenej námietke premlčania žalovaná zdôraznila, že pokiaľ si žalobkyňa svoje nároky v rámci trestného konania uplatnila riadne a včas, uplatnila si ich voči obvinenému škodcovi a nie voči poisťovni, a preto aj premlčacia lehota mohla spočívať výlučne len vo vzťahu k škodcovi. Žalovaná poisťovňa nebola účastníčkou trestného konania, preto nemohlo voči nej dôjsť k spočívaniu premlčacej lehoty v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka.

20. Žalobkyňa v duplike uviedla, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bode 5.skonštatoval, že žalovaný v 1.rade iba štyri dni po dopravnej nehode napísal na sociálnu sieť príspevok, a preto argumentácie žalovanej vo vzťahu k záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k príspevku na sociálnej sieti je nielen pomýlená, ale aj absolútne nevhodná. Z obsahu príspevku, opísanie okolností a spôsobu, ako sa chrániť voči škodcom (ktoré opísanie je nielen necitlivé, ale výslovne arogantné), možno dospieť nielen k času, kedy došlo k napísaniu príspevku, ale aj k tomu, že je napísaný ako reakcia na to, čo sa reálne udialo, t. j., že došlo k usmrteniu chodca. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania, žalobkyňa poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v bodoch 42.až 48.rozsudku, ktoré si osvojila. Ak žalovaná poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vo vzťahu k realizácii práva na obhajobu, k tomu je nutné uviesť, že obvinený má právo na obhajobu a v rámci realizácie tohto práva, má právo obhajovať sa spôsobom, aký považuje za vhodný. Obvinený má právo poprieť vinu, ale tým istým výrokom popiera aj svoju zodpovednosť za spôsobenú škodu, resp. nemajetkovú ujmu. Poškodená strana, ktorá je presvedčená o zodpovednosti obvineného, je v stave prehlbujúcej sa neistoty, že páchatel' odmieta prevziať zodpovednosť za svoje konania nielen v trestnoprávnej, ale aj občianskoprávnej rovine. V posudzovanej veci žalovaný v 1.rade v trestnom konaní realizoval svoje právo na obhajobu, čím došlo k predĺženiu trestného konania a poškodená tak bola dlhodobo vystavená neistote vo vzťahu k vine, resp. nevine žalovaného v 1.rade, a tým aj k nárokom na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k namietanej výške priznanej nemajetkovej ujmy, žalobkyňa opätovne poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a konštatuje, že žalovaný v 1.rade svojím nezodpovedným konaním spôsobil neodčiniteľný následok - smrť jej manžel a priznaná nemajetková ujmy len čiastočne odškodňuje trvalú stratu najbližšieho človeka. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, zákonný a priznaná výška nemajetkovej ujmy je primeraná spôsobenému následku.

21. Ďalšie vyjadrenia strán sporu podané neboli.

22. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1, 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolania žalovaných, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je čiastočne dôvodné.

23. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

24. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

25. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

26. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

27. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených v § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

29. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Podmienky pre vznik tohto sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov do osobnostných práv, kedy sa zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejaví ako postačujúce.

30. Odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že smrť manžela žalobkyne spôsobila vážny zásah do jej súkromného a rodinného života. Smrťou manžela stratila sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade došlo k nenávratnému zničeniu väzieb rodinného života žalobkyne. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadosťučinenie a zmiernenie ujmy. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie inej z nich. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňovať citové potreby, čiže nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová, emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti, ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensťva (vzťahu) s blízkou osobou. Vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011), súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových,

morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobenej protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

31. K porušeniu práva na ochranu osobnosti žalobkyne, a to práva na ochranu súkromia a rodinného života, došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1.rade, ktorý rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 10.08.2017, č. k. 5T/88/2012 - 742 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.12.2018, č. k. 3To/38/2017 - 785, bol uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za použitia § 138 písm. h) Trestného zákona. Za toto protiprávne konanie mu súd uložil trest odňatia slobody na 2 roky, ktorého výkon podmieniene odložil a bola mu stanovená skúšobná doba na 3 roky a 6 mesiacov. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť všetky druhy motorových vozidiel na 3 roky a 6 mesiacov. Nečakaným úmrtím manžela žalobkyne došlo k vážnemu zásahu do jej osobnostných práv, pričom následok zásahu je nezvratný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Rodinné väzby medzi manželmi boli neoprávneným zásahom definitívne ukončené, došlo k mimoriadne citlivému zásahu do emocionálnej sféry žalobkyne, ktorá spolu s manželom tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu. Keďže spolu nemali deti, ich manželstvo bolo bezdetné, žili len jeden pre druhého, a preto smrťou manžela žalobkyňa stratila akúkoľvek možnosť naďalej byť súčasťou všetkých bežných, či výnimočných situácií, ktoré spoločne prežívali. Žalobkyňa stratila možnosť viesť s manželom riadny rodinný život, je ochudobnená o sféru prirodzeného manželského vzťahu, natrvalo a nenapraviteľne prišla o možnosť budovať aj rozvíjať s manželom vzájomný vzťah. Táto udalosť zanechala v živote žalobkyne trvalé následky, ktoré možno len ťažko akýmkoľvek možným spôsobom úplne odstrániť.

32. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1.rade, došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu žalobkyne s manželom. Táto intenzita je daná už len tým, že boli manželmi 30 rokov, a keďže ich manželstvo bolo bezdetné, o to viac boli vzájomne na seba naviazaní, pričom všetok voľný čas trávili spoločne. Spoločne chodievali na dovolenky, k moru, na poznávacie zájazdy do zahraničia, spoločne sa stretávali s príbuznými, so známymi a priateľmi. V dôsledku úmrtia manžela, žalobkyňa prišla o jeho nesmiernu oporu, istotu, pozornosť, starostlivosť, lásku a jeho smrťou stráda aj po finančnej stránke, keď bola nútená presťahovať sa zo spoločného X.-izbového bytu do X.-izbového bytu.

33. Ako vyplýva z lekárskeho správy E.. S. U., psychiatricky, žalobkyňa je sledovaná v psychiatrickej ambulancii, má sústavný pocit úzkosti a strach, že sa stane niečo zlé, trápi sa, zlé znáša návrat do prázdneho bytu a často plače. Pri výročí úmrtia, resp. narodenín manžela, má silné stavy úzkosti s búšením srdca. Trpí recidivujúcou depresívnou poruchou stredne ťažkého stupňa, jej stav má chronický priebeh v dôsledku somatickej komorbidity, jej prognóza je nepriaznivá a psychiatrická liečba už celoživotná.

34. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní správne prijal právny záver, že konaním žalovaného v 1.rade došlo k usmrtieniu manžela žalobkyne, čím nastal nereparovateľný následok a žalobkyňa stratila akúkoľvek možnosť rozvíjať a naplňovať svoj ďalší manželský život, a tak uspokojovať aj svoje vlastné citové potreby.

35. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúceho manželstva má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou najbližšieho človeka, napriek plynutiu času. Bez akýchkoľvek pochybností smrť nebohého bola pre žalobkyňu traumatizujúcou udalosťou. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť a hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Keďže následky protiprávneho konania žalovaného v 1.rade v danom prípade nebolo možné odstrániť morálnou

satisfakciou, bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah, trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobkyne a jej nebohého manžela.

36. Žalobkyňa dostatočným spôsobom v konaní preukázala, aký negatívny vplyv mala smrť nebohého na jej život. Žalobkyňa od smrti manžela je psychiatricky liečená s opakovaným relapsom depresie, s diagnózou recidivujúcou depresívnou poruchou stredne ťažkého stupňa. Svedkovia vypočutí v konaní potvrdili intenzívnu zmenu v jej živote po smrti manžela. Niet pochyb, že boli preukázané silné sociálne, morálne, kultúrne, citové putá, vytvorené medzi nimi, v rámci súkromného a rodinného života. Protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade došlo k nenávratnej deštrukcii týchto väzieb. Náš právny poriadok pritom neobsahuje vyčíslenie „nemajetkovej ujmy pri strate ľudského života“, príbuzní majú však zákonný nárok na jednorazové odškodnenie. Závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, sú v zmysle ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určujúce pre stanovenie výšky náhrady súdom. Určenie tejto náhrady, ale nemôže byť svojvoľné a ničím neobmedzené.

37. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalovaný v 1.rade svojim protiprávnym konaním zaviniel dopravnú nehodu, následkom ktorej zahynul manžel žalobkyne, čím závažným spôsobom zasiahol do súkromia žalobkyne chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 8 ods. 1). Súčasťou práva na súkromie je aj rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými, ktorou žalobkyňa nepochybne vo vzťahu k manželovi je, pričom strata manžela žalobkyne z vyššie uvedených dôvodov nepochybne je neodčiniteľnou ujmou postihujúcou žalobkyňu. Žalobkyňa v 30-ročnom manželstve mala so svojim manželom vytvorený pevný citový vzťah a keďže manželstvo bolo bezdetné, o to viac boli vzájomne na seba naviazaní, pričom všetok voľný čas trávili spoločne. V dôsledku úmrtia manžela žalobkyňa prišla o jeho nesmiernu oporu, istotu, pozornosť, starostlivosť a lásku. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka, milujúceho manžela je neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity žalobkyne prerastajúca až do duševného ochorenia. Okolnosťami na strane osoby zodpovednej sú

a) postoj žalovaného v 1.rade (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a iné),

b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu

c) miera zavinení, resp. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby.

Je celkom zreteľné, že postoj žalovaného v 1.rade môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalej osoby. Ústretové chovanie, ospravedlnenie či prejavená ľútosť škodcu môže podstatným spôsobom zmierniť dopady nemajetkovej ujmy. Naopak jeho arogancia, ľahostajnosť, vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte viac prehĺbiť. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je preto potrebné vziať do úvahy všetky vyššie uvedené okolnosti, ktoré sa zohľadňujú na strane zodpovednej osoby. Je nepochybné a vyplýva to z výsledkov vykonaného dokazovania, že postoj žalovaného v 1.rade bol ľahostajný. Tento neprejavil žiadnu ľútosť, nielenže sa žalobkyňu neospravedlnil (to potvrdil aj v podanom odvolaní), ale dopravnú nehodu pred súdom bagatelizoval, keď uviedol, že svedkovia vypočutí v konaní majú nulovú hodnotu a viac zdôrazňoval škodu, ktorá vznikla na jeho motorovom vozidle ako škodu na zdraví, všetko vo svetle necitlivého a cynického vyjadrenia aj na sociálnej sieti M.. Preto postoj žalovaného v 1.rade treba hodnotiť ako výrazne prehľbujúci dopady nemajetkovej ujmy pozostalej osobe.

38. Pokiaľ ide o okolnosti na strane zodpovednej osoby, odvolací súd poukazuje na rozsudok NS SR zo dňa 27. 10. 2010, sp. zn. 1Cdo/77/2009, podľa ktorého „na to, aby žalobcovia mohli byť úspešní pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka, v prípade, keď žalovaný neoprávnene (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby muselo byť po právnej stránke bezzávadne. V súlade s citovaným ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie, správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby“.

39. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (R-29/2001).

40. Uvedené rozhodnutia odvolací súd považuje za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v riešení otázky zohľadnenia miery spoluzavinenia poškodeného pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, od ktorej sa súd prvej inštancie v tomto spore odklonil. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy, je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné zohľadniť všetky skutkové okolnosti vzniku dopravnej nehody. Vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 10. 08. 2017, č. k. 5T/88/2012-742 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. 12. 2018, č. k. 3To/38/2017-785 (č. l. 41 - 54) smrť manžela žalobkyne bola spôsobená dopravnou nehodou, ktorú zaviniť žalovaný v 1. rade, keď ako vodič motorového vozidla z nebanlivosti spôsobil smrť chodcovi, pričom porušil dôležitú povinnosť uloženú mu zákonom o cestnej premávke, keď v uzavretej obci s maximálne dovolenou rýchlosťou do 50 km/hod., túto prekročil, pričom išlo o večernú dobu na mestskom sídlisku v mieste, kde ústi chodník určený pre chodcov prichádzajúcich z časti J. J. a v mieste, kde po oboch okrajoch vozovky boli odstavené motorové vozidlá, kde je možné rozumne predpokladať pohyb chodcov, či osôb vystupujúcich z vozidiel. Skutkové okolnosti tohto prípadu, kedy nebohý manžel žalobkyne prechádzal cez cestu mimo prechodu pre chodcov bez toho, aby sa presvedčil, či zľava neprichádza vozidlo a či vzhľadom na jeho vzdialenosť a predovšetkým rýchlosť bude môcť prejsť cestu bez toho, aby vodiča prinútil zmeniť náhly smer alebo rýchlosť jazdy vedú k tomu, že odvolací súd musí určiť percentuálny podiel poškodeného na vzniku dopravnej nehody, ktorá bola príčinou zásahu do práva na súkromný život žalobkyne. Uvedené skutkové zistenia vyplývajú zo záverov znaleckých posudkov realizovaných v trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 5T/88/2012. V tejto súvislosti je preto potrebné zdôrazniť, že tak ako vodič motorového vozidla, tak aj chodec, ak vstúpi na vozovku sa považuje za účastníka cestnej premávky, a teda obom vznikajú povinnosti dodržiavať pravidlá cestnej premávky tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a majetku týchto účastníkov. Napriek tomu, že tento podiel poškodeného nebol rozhodujúcou príčinou dopravnej nehody, zo znaleckého posudku vyplýva, že objektívne sa podieľal na vzniku nehodového deja a samotný obsah znaleckého posudku naznačuje, že tento podiel, aj keď nebol výrazný na strane chodcu, musí byť zohľadnený.

41. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd výšku náhrady nemajetkovej ujmy tak v súlade s ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určil nielen s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ale aj na okolnosti (postoj škodcu, dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu, miera spoluzavinenia usmrtenej osoby), za ktorých k porušeniu práva došlo a tieto okolnosti zohľadnil pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. V danom prípade odvolací súd určil desaťpercentný podiel poškodeného na vzniku dopravnej nehody, ktorá bola príčinou zásahu do práva na súkromný, rodinný život žalobkyne a jej zosnulého manžela. Napriek tomu, že tento podiel poškodeného nebol rozhodujúcou príčinou dopravnej nehody, zo znaleckého posudku, vychádzajúc z obsahu trestného rozsudku (5T/88/2012) vyplýva, že objektívne sa poškodený podieľal na vzniku nehodového deja. Obsah znaleckého posudku totiž naznačuje, že tento podiel nebol výrazný, ale musí byť súdom určený. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd teda prihliadol na všetky okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, t. j. prihliadal jednak na v konaní preukázané okolnosti na strane zodpovednej osoby (postoj žalovaného v 1. rade, dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu), ale i na mieru spoluzavinenia chodcu v rozsahu 10 %. Pri zohľadnení spoluzavinenia poškodeného, potom výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje 18 000 eur (20 000 eur - 2 000 eur).

42. Odvolací súd zároveň nepovažoval za dôvodné odvolanie ohľadne tvrdeného premlčania prvého nároku - náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovaným. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, zásahom do súkromného a rodinného života, zavinením dopravnej nehody (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Keďže poistná udalosť (dopravná nehoda) nastala dňa 10. 10. 2011 a žaloba bola proti obom žalovaným podaná na Okresnom súde Prešov dňa 26. 09. 2014, stalo sa tak v rámci plynutia premlčacej doby a nárok žalobkyne v I. výroku nie je premlčaný.

43. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že zaviazal žalovaných k povinnosti zaplatiť žalobkyni titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 18 000 eur a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti žalobu nad sumu 18 000 eur zamietol (§ 388 CSP).

44. Dôvodné je odvolanie žalovaných voči II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 1 880,82 eura s prísl. titulom nákladov spojených s pohrebom. Rozhodnutie v tejto časti je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné. Žalovaná v 2. rade správne v odvolaní poukázala na ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení a § 449 ods. 2 Občianske zákonníka, zo znenia ktorých vyplýva, že sa v rámci tohto nároku nehradí všetky náklady v skutočne vynaloženej výške, ale náhrada týchto nákladov je zákonom limitovaná. Posúdenie primeranosti nákladov spojených s pohrebom je úlohou súdu, ktorý je pri tomto posúdení viazaný limitmi stanovenými v právnych predpisoch, ktorým je aj Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. Výška nákladov na pohreb sa na základe ust. § 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. určuje podľa pracovnoprávných predpisov, t. j. podľa § 101 ods. 1, 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

45. Pokiaľ ide o premlčanie nároku na náklady spojené s pohrebom vo výške 1 880,82 eura s prísl. ten bol uplatnený žalobkyňou na súde elektronickým podaním zo dňa 06. 05. 2019 (č. I. 60 spisu), t. j. po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby. K uvedenej právnej otázke existuje prejudikatúra najvyššieho súdu, a to rozsudok NS SR z 23. 04. 2020. sp. zn. 5Cdo/102/2017, podľa ktorého: „dovolačný súd zastáva názor, že uvedená interpretácia § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a z nej vyvedený právny záver je nesprávny. Toto ustanovenie (ktoré má charakter *lex specialis*) je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu škody a ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia (bod 14 odôvodnenia) i na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovní) tejto osoby, a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z § 101 Občianskeho zákonníka (ktorá má charakter *lex generalis*), podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy (viď napr. rozsudok NS SR z 27. 11. 2012, sp. zn. 2Cdo/194/2011 publikovaný pod R 58/2014, uznesenie NS SR z 17. 02. 2011, sp. zn. 5Cdo/265/2009, rozsudok NS SR z 29. 11. 2017, sp. zn. 8Cdo/24/2017, ale i uznesenie Ústavného súdu SR z 23. 09. 2013, sp. zn. IV. ÚS 542/2013-18). Inak povedané uvedené ustanovenie upravuje (iba) to, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že napr. eventuálne spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa jedného subjektu predstavuje automaticky spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa druhého subjektu. Objektívne môže nastať situácia (ako v prejednávanej spore), keď si poškodený uplatnil nárok v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi), a teda v takom prípade logicky dôjde k spočívaniu premlčacej doby (len) vo vzťahu k tejto osobe“).

46. K totožnému záveru dospel aj NS SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/146/2020 zo dňa 21. 10. 2020. K uvedenému je nevyhnutné poznamenať, že ide o premlčanie priameho nároku poškodeného voči poisťovní (§ 15 ods. 2 zákona č. 381/2000 Z. z.), ktoré sa však nedotýka povinnosti poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2000 Z. z.), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému.

47. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a v súvisiacom výroku o trovách konania (III.) zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b), c) CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. V ďalšom konaní je nevyhnutné, aby súd prvej inštancie vec prejednal prednostne, keďže konanie pred súdom začalo v roku 2014.

48. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

49. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).